

7/17385

GK 67

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü

Sayı :B.07.0.GEP.0.10.30-
Konu :Yazılı Soru Önergesi

09.02.2011* 0131

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: a)29.12.2010 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-246/5547 sayılı yazı.
b)27.12.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/17385-27752/57543 sayılı yazı

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nden ilgi (a) sayılı yazı ekinde alınan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığının ilgi (b) sayılı yazısı ekinde yer alan, Hatay Milletvekili Sayın Süleyman Turan ÇİRKİN tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen 7/17385 esas no.lu yazılı soru önergesinde, akaryakıt ürünlerine ilişkin sorular sorulmaktadır.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na göre, petrol fiyatları 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak serbest piyasa koşullarına göre oluşmakta olup, rafineri fiyatlarının endeksle oluşturulması, dağıtıcı ve nakliye paylarının tavanı gibi fiyatların dolaylı veya dolaysız olarak kamuca belirlenmesine ilişkin uygulamalar sona erdirilmiştir. Aynı şekilde petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan özel tüketim vergisi (ÖTV)'nde enflasyon oranında aylık artış uygulamasından vazgeçilerek, petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan maktu ÖTV tutarları Bakanlar Kurulu Kararları ile belirlenmeye başlanmıştır.

Bu tarihten itibaren, petrol piyasasında dolaşımda bulunan tüm petrol ürünlerinin fiyatı, ham petrol fiyatındaki değişimlerden etkilenmekle birlikte, her bir ürünün fiyat teşekkülünün arz-talep mekanizmasına göre ayrı ayrı oluştuğu, fiyatların oluşumuna etki eden birçok faktörün de bu süreçte rol oynadığı bilinmektedir. Ham petrol fiyatı ve ürünlerin arz-talep koşullarının yanı sıra navlun bedeli, döviz kuru, ülkelerin mevzuatlarına göre gümrük vergileri, ÖTV ve KDV gibi diğer vergileme unsurları gibi hususlar yanında tarafların özel hukuk çerçevesinde aralarında kararlaştırdıkları unsurlar, belirli bir zamandaki konjonktürel gelişmeler gibi birçok husus fiyat oluşumuna etki edebilmektedir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, kendisine Kanunlarla tanınan görev, yetki ve sorumluluk çerçevesinde, enerji piyasalarında rekabetin ve öngörülebilirliğin artırılmasına ve istikrarın sağlanmasına ilişkin çalışmalarını, fiyatlara müdahaleye gerek olup olmadığı hususu da dahil olmak üzere, gerek Kurum nezdinde gerekse de konuyla ilişkili diğer kamu kurumları nezdinde sürdürmektedir.

	1 Ocak 2010	15 Ocak 2011	Artış (%)
Ham petrol fiyatı (Amerikan Doları/Varil) (Brent)	78,0	98,6	26,4
95 Oktan kurşunsuz benzinin rafineri çıkış fiyatı (TL/lit)	0,8634	1,0916	26,4
95 Oktan kurşunsuz benzinin perakende satış fiyatı (TL/lit) (İstanbul Avrupa Yakası)	3,64	3,94	8,2
95 Oktan kurşunsuz benzin üzerindeki ÖTV (TL/lit)	1,8915	1,8915	0,00
95 Oktan kurşunsuz benzindeki vergi yükü (%)	67,2	63,3	-5,9
Motorinin rafineri çıkış fiyatı (TL/lit)	0,8863	1,1421	28,9
Motorinin perakende satış fiyatı (TL/lit) (İstanbul Avrupa Yakası)	3,02	3,38	11,9
Motorin üzerindeki ÖTV (TL/lit)	1,3045	1,3045	0,00
Motorindeki vergi yükü (%)	58,5	53,9	-7,9

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere, ham petrolün varil fiyatında 1 Ocak 2010 tarihine göre 15 Ocak 2011 tarihinde % 26,4 oranında artış olmuş iken 1 Ocak 2010 tarihinde geçerli olan akaryakıt ürünlerinden alınan ÖTV maktu tutarlarında günümüze kadar herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Aksine 1 Ocak 2010 tarihinde 95 oktan kurşunsuz benzinde % 67,2 ve motorinde % 58,5 olan vergi yükleri, 15 Ocak 2011 tarihinde sırasıyla % 63,3 ve %53,9 oranlarına düşmüştür. Dolayısıyla bu dönemde akaryakıt ürünlerinin fiyatlarında görülen artışlar uluslararası piyasalardaki ham petrol fiyatlarındaki artışlardan kaynaklanmıştır.

Ayrıca, 31.12.2002 tarihinde 100 TL'lik benzin fiyatının içerisinde vergi yükü 70,3 TL iken, bu yük 15 Ocak 2011 tarihi itibarı ile 63,3 TL'ye düşmüştür. Aynı şekilde 01.01.2005 tarihinde 100 TL'lik motorin fiyatının içerisinde vergi yükü 65,1 TL iken, bu yük 15 Ocak 2011 tarihi itibarı ile 53,9 TL'ye düşmüştür. Hükümetimiz, bu oranlardan anlaşılacağı üzere diğer vergilerde olduğu gibi, akaryakıt ürünlerinde de vergi yükünü aşağı çekmiş, 2005 yılı başından Kasım 2007 dönemine kadar akaryakıt ürünlerinde herhangi bir vergi artışı da yapmamıştır. En son maktu ÖTV artışı ise 31 Aralık 2009 tarihinde yapılmış olup o tarihten bu yana da tek kuruşluk dahi olsa vergi artışı yapılmamıştır.

Akaryakıt ürünleri üzerindeki vergilerde herhangi bir indirim hükümetimizin gündeminde bulunmamakta olup, ileriki yıllarda vergi tabanının genişlemesine paralel olarak akaryakıt ürünlerinde vergi indirimlerine ilişkin çalışmalar yapılabilecektir. 2010 yılında petrol ve doğalgaz ürünlerinden alınan özel tüketim vergisi tahsilatı 31,7 Milyar TL'dir. 2011 yılı bütçesinde de petrol ve doğalgaz ürünlerinden tüketim artışına paralel olarak 34,6 Milyar TL düzeyinde ÖTV geliri tahsil edileceği tahmin edilmiş olup kesinlikle herhangi bir vergi artışı öngörülmemiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı